

Liite Jolila 11.9.2024

Vuoden 2025 talousarvion yhteydessä käsiteltävä kuntalaisaloite

Kuntalaisaloite ilmaisesta joukkoliikenteestä sekä ilmaisesta pysäköinnistä yli 75-vuotiaille (TRE:3250/08.00.01/2024)

Kuntalaisaloite ilmaisesta joukkoliikenteestä sekä ilmaisesta pysäköinnistä yli 75-vuotiaille

Aloitteessa esitetään, että yli 75-vuotiaille sallitaan vapaat ja ilmaiset joukkoliikennepalvelut ilman aikarajoituksia asiainhoidon, kaupungilla liikkumisen ja omatoimisuuden edistämiseksi. Perusteluissa esitetään, että vanhusten omatoimisuus ja sen mahdollistama kotona asuminen on taloudellisesti järkevää ja hyödyttää myös kuntataloutta ja vaikuttaa keskustan elävänä pysymiseen. Vapaa ja ilmainen joukkoliikenteen käyttöoikeus innostaa lähtemään liikkeelle, saamaan virikkeitä ja piristää.

Tampereen seudun joukkoliikenteessä kotikunnasta riippumatta kaikki 65 vuotta täyttäneet ovat oikeutettuja seniorialennukseen, mikä on suuruudeltaan 40 prosenttia ja koskee kaikkina päivinä klo 9–14 arvolipulla tehtyjä matkoja. Järjestelyllä ohjataan kysyntää aamun ja iltapäivän ruuhkahuippujen väliseen aikaan, jolloin vapaata kapasiteettia on runsaasti tarjolla. Kaluston ajaminen lyhyelle päivätauolle aiheuttaa suhteellisen paljon siirtoajoja ja sen taloudellinen hyöty ei ole täten kovin suuri.

Edellä kuvattu nykyinenkin alennuskäytäntö lisää senioreiden liikkuvuutta ja tuo aloitteessa esitettyjä positiivisia vaikutuksia omatoimisuuden lisäämisessä ja toisaalta sillä lienee myös omalta osaltaan vaikutusta kaupungin keskustan elinvoimaisuuteen. Aloitteen mukainen ilmainen joukkoliikenne 75 vuotta täyttäneille vähentäisi joukkoliikenteen vuotuisia lipputuloja karkeasti arvioiden 500 000–1 000 000 euroa. Vuoden 2025 talousarviossa ei ole varauduttu kyseiseen summaan. Kyseisen ikäryhmän erityinen suosiminen maksuttomalla joukkoliikenteellä ei ole myöskään yhdenvertaisuuden näkökulmasta hyvä ratkaisu. Joukkoliikenteen hinnoittelussa pyritään välttämään sosiaalipoliittisia ratkaisuja. Ikäihmisten liikkumisen erityistarpeisiin pystytään vastaamaan parhaiten palveluliikenteessä. Erityisesti ruuhka-aikoina näihin tarpeisiin pystytään joukkoliikenteessä vastaamaan heikosti.

TAMPEREEN KAUPUNKI

12. 06. 2024

Dno TRE 3257/88. 06.01/24

TAMPEREEN KAUPUNGINHALLITUKSELLE

KUNTALAISALOITE YLI 75-VUOTIAIDEN ASIAINHOIDON, KAUPUNGILLA
LIIKKUMISEN JA OMATOIMISUUDEN EDISTÄMISEKSI

Esitän, että kaupunginhallitus ryhtyy toimiin yli 75-
vuotiaalle kotiin, printtinä lähetettävän lupakirjan
kehittämiseksi, jolla sallitaan

1. Vapaa ja ilmainen joukkoliikennevälineiden käyttö
ilman aikarajoituksia sekä
2. Auton ilmainen pysäköinti kaikkialla kaupungin
alueella.

PERUSTELU:

Vanhusten omatoimisuus ja sen mahdollistama kotona asuminen
on taloudellisesti järkevää ja sataa suoraan kaupungin
laariinmm verotuloina ja keskustan elävänä pysymisenä.

Vapaa ja ilmainen joukkoliikenteen käyttöoikeus innostaa
lähtemään liikkeelle, saamaan virikkeitä ja piristää.

Sitä kautta se vaikuttaa suoraan sekä henkiseen että fyysiseen akt-
-iivisuuteen.

Kolmen vuoden pandemiakriisi on osoittanut, että joukko-
liikenteen käyttö saattaa olla terveydeltään hauraalle
tai iäkkäälle ihmiselle vaaratekijä. Myös hankalaksi
käynyt liikkuminen tai heikko selkä voi tehdä oman auton
käytön liikenteessä välttämättömäksi.

Pysäköinti eri yhtiöiden erilaisten pysäköintimittareiden
viidakossa on iäkkäämmälle tai muista syistä vähemmän
digitaitoja/-välineitä omistavalle hankalaa. Olettamus,
että kaikilla autoilijoilla on älypuhelin, lähtee kulutus-
keskeisestä ajattelusta, joka massiivisen ilmastonmuutoksen
oloissa on sekä vanhanaikainen että vahingollinen. (Itse

en älylaitteiden sisältämien verimetallien ja niiden merkittävien ekologis- sosioeettisen kuormituksen vuoksi vaihda kännykkää ennen kuin sen hajotessa, enkä ole ainoa jolla on sama periaate.) Nykyisellään kaupungin liikennesuunnittelu näyttää lähtevän keskiluokkaisen, keskituloisen ja terveen 35-vuotiaan miehen oletuksista ja asenteista. Tällaisessa suunnittelussa unohdetaan iän, sairauden tai muun syyn vuoksi liikuntakyvyltään ja/tai digitaidoiltaan heikommien varustetut kuntalaiset. Tämä ei ole Suomen perustuslain 2.luvun 6. pykälän mukaista: "Ketään ei saa (...) asettaa eri asemaan (...) iän (...), mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella."

Kysymys on siis perustuslaillisesta oikeudesta. Totean myös, että iäkkäät ihmiset eivät ainoastaan kuluta terveys- ja vanhuspalveluja, vaan myös kulttuuria. Tilastojen valossa juuri ikänaiset pitävät pystyssä teattereita, konserttitaloja ja muita kulttuurilaitoksia ja hyvässä lykyssä tuovat miehensäkin mukaan - mikäli nämä vielä ovat hengissä.

Lupakirja on tärkeä olla printtinä ja kotiin lähetetty.

Kaupungin nettipalvelut eivät ole kaikkien vanhusten käytettävissä. Lisäksi ne, luvalla sanoen, eivät ole mitään asiakasystävällisyyden ja selkeyden merkkiteoksia.

Kotiin luvat pitäisi lähettää yksinkertaisesti siksi, että vanhusten juoksuttaminen Frenckellille papereita hakemaan ei ole järkevää eikä inhimillistä.

Tampereella, 4.6.2024.